

A Madách - emlékérmesekről

A közelmúlt eseményei mind meggyőzőbben bizonyítják, hogy a centenáriumi Madách ünnepségsorozat nem alkalmi tisztelgés volt csupán a halhatatlan költő emléke előtt, hanem csak kezdete, egyik mozzanata az egyre erősödő hazai és nemzetközi érdeklődésnek, a kibontakozó új Madách-kultusznak.

Az 1946-tól eltelt időben készült el Az ember tragédiájának orosz, szlovák és francia fordítása, olyan költők munkájaként mint Martinov, Stitniczky és Rousselot. Veszprémben az oly sokszor félretett Mózes c. dráma, Kassán Az ember tragédiájának szlovák nyelvű bemutatóját ünnepelték. Sőtér István Madáchról szóló tanulmánykötetet jelentetett meg Álom a történelemtől címmel. Radó György többéves munkával gyűjtötte össze Madách főműve külföldi pályafutásának adatait. A Magyar Helikon Kass János kitűnő illusztrációival jelentette meg Az ember tragédiája legújabb kiadását. Megjelent Mózes önálló kiadása is amelyhez szintén Kass János készít rajzokat. Az Új Írás novemberi számában olvashattuk Juhász Ferenc nagyerejű, gazdag mondanivalójú alkotását: a Találkozások-at.

Megyénk is egyre nagyobb gondossággal, felelősséggel és szeretettel ápolja szülőltének emlékét. Múzeum, emlékszoba, emléktáblák és szobrok mutatják be, idézik fel Madách életét, munkásságát. Mindezen túl azonban ma már időszerű lenne megteremteni a lehetőségét, hogy nógrádi kutatók vagy kutatócsoportok is aktívan részt vegyenek a Madách életmű kutatásában, feldolgozásában.

A megyei Madách-kultusz egyik jelentős formája a Madách Emlékérem rendszeres kiosztása. A Nógrád megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága 1964-ben, a centenáriumi ünnepségek alkalmával alapította a Madách Emlékérmet, amelyet minden évben, a költő halálának évfordulóján, a Madách hagyományok ápolásában kiemelkedő tevékenységet végzett művészeknek, tudósoknak, illetve a megye művészeti és kulturális életének fejlesztésében jelentős eredményeket elért személyeknek, a megye történelmi múltját feltáró kutatóknak ítéli oda. A bronzérem ifj. Szabó István szobrászművész alkotása, a diplomát pedig Czinke Ferenc festőművész Madách-portréja díszíti.

1966. október 3-án harmadízben osztották ki az Emlékérmet a salgótarjáni Művészklubban. Hasznosnak tartjuk, ha ez alkalomból számbavesszük, hogy eddig kik részesültek ebben az elismerő tiszteletben.

1964-ben: Jean Rousselot, Roger Richard francia költő ill. Ctibor Stitniczky és Ladislav Hradzky szlovák költők, Karel Kreicsi cseh professzor, Toivo Lyy finn költő, Heinz Kindermann osztrák tudós, Darvas József az Írószövetség elnöke, Tamás Lajos, Sőtér István és Waldapfel József akadémikusok, Mihályfi Ernő az Elnöki Tanács tagja, megyei képviselő, Komlós Aladár az Irodalomtörténeti Társaság elnöke, Rátkai Ferenc a Művelődésügyi Minisztérium osztályvezetője, Pataki László a TIT országos irodalmi választmányának titkára, Jobbágy Károly József Attila díjas költő, Géczy János a megyei tanács vb. elnökhelyettese, Czinke Ferenc festőművész, Csukly László tanár, Barna Tibor újságíró.

1965-ben: Feledy Gyula Munkácsy díjas grafikusművész, Miklós Róbert irodalomtörténész, Paróczay Gergely költő-tanár, id. Szabó István Kossuth díjas szobrászművész, Vihar Béla József Attila díjas költő.

1966-ban: Keresztury Dezső költő, Lakos György újságíró, Pulgár István költő. Az európai költők budapesti találkozója alkalmával megyénk küldöttsége Budapesten adta át az Emlékérmét L. N. Martinov orosz költőnek, aki viszonzásul Az ember tragédiája orosz fordításának kéziratát a megyének ajándékozta.

Madách és hat. Már nem csupán a tudósok és művészek szűkebb körében hanem egyre inkább a nézők, az olvasók tömegei között is.

KOJNOK NÁNDOR

RETI ZOLTÁN: Régi házak